

«وطن امروز» گزارش می دهد: ترکیه به رغم اعلام مواضع ضد صهیونیستی نقش قابل توجهی در اقتصاد رژیم صهیونیستی دارد

شریک اقتصادی اسرائیل

محمد طاهر رحیمی
 سیاست پژوه حکمرانی اقتصادی

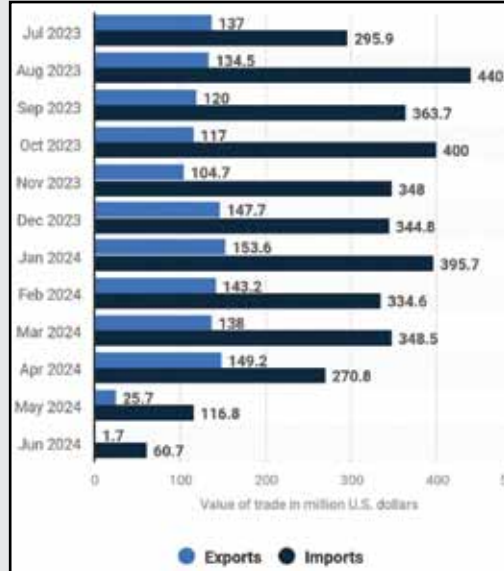
ترکیه تحت رهبری رجب طیب اردوغان، به رغم مواضع تند و ضداسرائیلی که به طور ظاهری در محافل بین المللی اتخاذ می کند، در پشت پرده روابط تجاری گسترده و پررونقی با رژیم صهیونیستی برقرار کرده است. این توسعه روابط تجاری به گونه ای بوده که حجم تجارت دوجانبه میان ترکیه و رژیم اشغالگر قدس در ۲۰ سال اخیر به طور قابل توجهی افزایش یافته است. یعنی از سال ۲۰۰۳ و زمان روی کار آمدن حزب عدالت و توسعه و حکمرانی رجب طیب اردوغان در ترکیه، صادرات ترکیه به سرزمین های اشغالی بیش از ۷ برابر و واردات ترکیه از رژیم صهیونیستی هم بیش از ۵ برابر شده است.

یکی از نمودهای بارز این روابط، تأمین بخشی از حیاتی ترین کالاهای مورد نیاز رژیم صهیونیستی توسط ترکیه است. همان طور که در نمودارهای مربوط (که مبتنی بر آخرین داده های تجزیه شده صادراتی منتشر شده در سایت بین المللی AtlasHarvard است) قابل مشاهده است کالاهایی نظیر فلزات اساسی، محصولات غذایی و کشاورزی، مواد معدنی، مواد شیمیایی و حتی پوشاک و منسوجات که برخی از آنها در صنایع حیاتی رژیم صهیونیستی نقش کلیدی ایفا می کنند و بدون تأمین مستمر آنها، اقتصاد و تولیدات صنعتی این رژیم با مشکلات جدی مواجه خواهد شد، از جمله مهم ترین محصولاتی هستند که توسط ترکیه برای رژیم صهیونیستی تأمین می شوند.

در حوزه مواد معدنی، ترکیه یکی از تأمین کنندگان اصلی مواد معدنی مورد نیاز رژیم صهیونیستی، در رتبه چهارم جهان قرار دارد. این کشور با صادرات گسترده مواد اولیه معدنی، نقشی حیاتی در تأمین صنایع مهم صهیونیست ها ایفا می کند. این همکاری اقتصادی استراتژیک به رژیم صهیونیستی امکان می دهد تا نیازهای خود در حوزه های مختلف صنعتی و تولیدی را از طریق واردات مواد معدنی از ترکیه تأمین کند؛ در این زمینه ترکیه یکی از شریان های اصلی تأمین اقتصادی رژیم صهیونیستی محسوب می شود.

در حوزه محصولات کشاورزی و مواد غذایی نیز ترکیه پس از آمریکا به عنوان دومین کشور تأمین کننده محصولات غذایی و کشاورزی برای رژیم صهیونیستی، نقش بسیار مهمی در اقتصاد رژیم صهیونیستی ایفا می کند. این کشور با صادرات انواع محصولات کشاورزی از جمله میوه ها، سبزیجات، غلات و سایر اقلام غذایی، به یکی از شریان های اصلی تأمین مواد غذایی برای اشغالگران قدس تبدیل شده است. تأمین مستمر این محصولات برای رژیم صهیونیستی اهمیت حیاتی دارد، چرا که سرزمین های اشغالی با محدودیت های منابع طبیعی و زمین های کشاورزی مواجه است. نقش استراتژیک ترکیه در تأمین این کالاها، نه تنها امنیت غذایی رژیم صهیونیستی را تضمین می کند، بلکه یکی از پایه های اصلی روابط اقتصادی میان ترکیه و این رژیم محسوب می شود.

لازم به ذکر است داده های ارائه شده در این گزارش بر اساس آخرین داده های تجارت بین المللی است که توسط موسسه AtlasHarvard ارائه می شود. آخرین آمارهای این منبع مربوط به سال ۲۰۲۱ است؛ هرچند داده های کلی دیگر منابع - که نه به صورت آنالیز شده به تفکیک محصولات، بلکه به صورت کلی ارائه می شود - باز هم گویای تجارت بالای رژیم صهیونیستی و ترکیه حتی بعد از ۱۷ اکتبر ۲۰۲۳ است، لذا حجم صادرات ترکیه به رژیم صهیونیستی تا اوریل ۲۰۲۴ تغییر خاصی نداشته است. نکته قابل توجه دیگر این است که گفته می شود در ماه های مه و ژوئن ۲۰۲۴ ترکیه با تقاب استنادی و ثبت داده های تجاری خود با رژیم صهیونیستی به نام فلسطین به دنبال کم نمایی تجارت خود با این رژیم بوده است. اوایل خرداد ۱۴۰۳ رئیس جمهور ترکیه مدعی شد انکار تمام فعالیت های تجاری و اقتصادی خود با رژیم صهیونیستی را متوقف کرده است. نگاهی به گزارش های گمرک و مرکز آمار ترکیه نیز این موضوع را کاملاً تأیید می کند، به طوری که صادرات ترکیه به اسرائیل از

نفت در منطقه از جمله آذربایجان و ترکیه، به این کشور امکان می دهد به عنوان یک پل ارتباطی میان منابع انرژی خاورمیانه و رژیم صهیونیستی عمل کند. این نقش استراتژیک ترکیه در تأمین انرژی، یکی از ارکان اصلی امنیت اقتصادی رژیم اشغالگر محسوب می شود.

به عنوان یک مصداق بارز، ترکیه بیش از ۶۰ درصد نفت مورد نیاز سرزمین های اشغالی را از طریق خط لوله باکو - تفلیس - جیحان در سواحل مدیترانه از طریق نفتکش ها به بندر عسقلان، بندر حیفا و بندر اشدود منتقل می کند. این خط لوله حامل نفت آذربایجان و قزاقستان برای رژیم صهیونیستی است و در صورت عدم همکاری ترکیه، رژیم صهیونیستی از حیث اقتصادی با یکی از بزرگ ترین بحران های خود مواجه خواهد شد.

علاوه بر این روابط تجاری و انرژی، ترکیه و رژیم صهیونیستی طی سال های اخیر برنامه های توسعه ای بسیار راهبردی در حوزه های اقتصادی نیز طرح ریزی کرده اند که از جمله آنها می توان به خرید راهبردی انرژی «EASTMED» اشاره کرد که بر محور صادرات گاز از دریای مدیترانه طراحی شده است و در طراحی آن ترکیه یکی از مهم ترین هاب ها و شاخه های انتقال گاز در این کریدور به سمت اروپا محسوب می شود.

ترکیه تا قبل از حماسه حماس در ۱۷ اکتبر قصد داشت سرمایه گذاری مشترک با رژیم صهیونیستی در میدان گازی شرق دریای مدیترانه، خود را به یک گلوگاه گازی در دنیا تبدیل کند که از یک طرف قدرت چانه زنی خود را با روسیه را ارتقا دهد و از طرف دیگر اروپا را به خود تا حد ممکن وابسته کند.

این توسعه همکاری های اقتصادی نشان می دهد هرچند مواضع سیاسی ترکیه ممکن است در ظاهر ضد اشغالگران صهیونیست باشد اما در عمل با رژیم صهیونیستی برنامه های بلندمدتی برای گسترش روابط اقتصادی و تحقق اهداف مشترک خود دارند که امید است رخداد عظیم توفان الاقصی و جنایات وحشیانه رژیم صهیونیستی بعد از آن، از یک طرف باعث تحمیل فشار افکار عمومی برای سست کردن همکاری های راهبردی ترکیه و رژیم صهیونیستی شود و از طرف دیگر استمرار عملیات جبهه مقاومت علیه مواضع راهبردی رژیم صهیونیستی، ریسک سرمایه گذاری های مشترک با صهیونیست ها را برای ترکیه افزایش دهد تا چنین پروژه هایی را از دستور کار خارج کند.

فلزات با کیفیت از ترکیه و چین وابسته است. فلزات تأمین شده از ترکیه برای تولید تجهیزات پیشرفته نظامی، فناوری های دفاعی و همچنین زیرساخت های صنعتی کلیدی در سرزمین های اشغالی به کار می روند. این همکاری اقتصادی، نه تنها به تقویت بنیه نظامی رژیم اشغالگر کمک می کند، بلکه به طور گسترده ای در توسعه سایر صنایع استراتژیک این رژیم نیز نقش دارد.

ترکیه به عنوان پنجمین کشور تأمین کننده مواد شیمیایی مورد نیاز رژیم صهیونیستی، همچنین نقشی حیاتی در اقتصاد و صنایع این رژیم ایفا می کند. مواد شیمیایی تأمین شده توسط ترکیه از جمله مواد اولیه در تولیدات صنعتی و محصولات دارویی، یکی از اساسی ترین نیازهای تمام صنایع رژیم صهیونیستی به شمار می رود. این مواد در صنایع مختلفی مانند پتروشیمی، تولید کودهای شیمیایی، داروسازی و حتی در فناوری های پیشرفته کاربرد دارند و بدون تأمین مداوم این مواد، چرخه تولید در بسیاری از این بخش های این رژیم مختل خواهد شد. مواد شیمیایی از ارکان اصلی تولیدات صنعتی رژیم صهیونیستی است و حضور ترکیه به عنوان یکی از تأمین کنندگان کلیدی آن، نه تنها به پایداری این صنایع اسرائیل کمک می کند، بلکه نقش مهمی هم در توسعه اقتصادی و تقویت زیرساخت های استراتژیک رژیم صهیونیستی دارد. این همکاری اقتصادی ترکیه با رژیم صهیونیستی، به این رژیم امکان می دهد با اطمینان بیشتری نیازهای صنعتی خود را تأمین و توسعه دهد.

ترکیه حتی در حوزه پوشاک و منسوجات هم سهم قابل توجهی در صادرات به سرزمین های اشغالی دارد، قابل تأمل است که در این حوزه نیز به عنوان دومین تأمین کننده پوشاک و منسوجات مورد نیاز رژیم صهیونیستی، ترکیه نقش مهمی در صنعت مد و تولیدات نساجی این رژیم دارد. ترکیه با داشتن یکی از بزرگ ترین صنایع نساجی در منطقه، بخش عمده ای از نیازهای صهیونیست ها به لباس، پارچه و سایر محصولات نساجی را تأمین می کند. این محصولات نه تنها در بازار مصرف عمومی اشغالگران توزیع می شوند، بلکه در بخش های صنعتی و نظامی نیز کاربرد دارند.

از سویی دیگر، ترکیه نه تنها تأمین کننده مستقیم این کالاهاست، بلکه به شکل غیرمستقیم نیز در تأمین انرژی و به ویژه نفت مورد نیاز رژیم اشغالگر قدس نقش استراتژیک دارد. موقعیت جغرافیایی ترکیه و روابط نزدیک آن با کشورهای صادرکننده

فلزات با کیفیت از ترکیه و چین وابسته است. فلزات تأمین شده از ترکیه برای تولید تجهیزات پیشرفته نظامی، فناوری های دفاعی و همچنین زیرساخت های صنعتی کلیدی در سرزمین های اشغالی به کار می روند. این همکاری اقتصادی، نه تنها به تقویت بنیه نظامی رژیم اشغالگر کمک می کند، بلکه به طور گسترده ای در توسعه سایر صنایع استراتژیک این رژیم نیز نقش دارد.

ترکیه به عنوان پنجمین کشور تأمین کننده مواد شیمیایی مورد نیاز رژیم صهیونیستی، همچنین نقشی حیاتی در اقتصاد و صنایع این رژیم ایفا می کند. مواد شیمیایی تأمین شده توسط ترکیه از جمله مواد اولیه در تولیدات صنعتی و محصولات دارویی، یکی از اساسی ترین نیازهای تمام صنایع رژیم صهیونیستی به شمار می رود. این مواد در صنایع مختلفی مانند پتروشیمی، تولید کودهای شیمیایی، داروسازی و حتی در فناوری های پیشرفته کاربرد دارند و بدون تأمین مداوم این مواد، چرخه تولید در بسیاری از این بخش های این رژیم مختل خواهد شد. مواد شیمیایی از ارکان اصلی تولیدات صنعتی رژیم صهیونیستی است و حضور ترکیه به عنوان یکی از تأمین کنندگان کلیدی آن، نه تنها به پایداری این صنایع اسرائیل کمک می کند، بلکه نقش مهمی هم در توسعه اقتصادی و تقویت زیرساخت های استراتژیک رژیم صهیونیستی دارد. این همکاری اقتصادی ترکیه با رژیم صهیونیستی، به این رژیم امکان می دهد با اطمینان بیشتری نیازهای صنعتی خود را تأمین و توسعه دهد.

ترکیه حتی در حوزه پوشاک و منسوجات هم سهم قابل توجهی در صادرات به سرزمین های اشغالی دارد، قابل تأمل است که در این حوزه نیز به عنوان دومین تأمین کننده پوشاک و منسوجات مورد نیاز رژیم صهیونیستی، ترکیه نقش مهمی در صنعت مد و تولیدات نساجی این رژیم دارد. ترکیه با داشتن یکی از بزرگ ترین صنایع نساجی در منطقه، بخش عمده ای از نیازهای صهیونیست ها به لباس، پارچه و سایر محصولات نساجی را تأمین می کند. این محصولات نه تنها در بازار مصرف عمومی اشغالگران توزیع می شوند، بلکه در بخش های صنعتی و نظامی نیز کاربرد دارند.

از سویی دیگر، ترکیه نه تنها تأمین کننده مستقیم این کالاهاست، بلکه به شکل غیرمستقیم نیز در تأمین انرژی و به ویژه نفت مورد نیاز رژیم اشغالگر قدس نقش استراتژیک دارد. موقعیت جغرافیایی ترکیه و روابط نزدیک آن با کشورهای صادرکننده

